

Мельник Володимир Юрійович

студент 1 курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

МІСЦЕ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ В СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ

Тенденції трансформації України в зв'язку зі спрямованості розвитку держави на шляху до європейської інтеграції неодмінно також вимагають змін в системі правосуддя держави. Такі зміни першочергово мають відповідати нормам сучасного устрою найбільш вдалих систем судоустрою розвинутих держав світу, зокрема і європейських. Процес реформування України, що наново розпочався в 2014 році в зв'язку з соціально-політичними перетвореннями українського суспільства, зумовив істотно змінити судову систему держави.

Найважливіше місце в системі судоустрою України незмінно займає Верховний Суд як суд касаційної інстанції. Видозмінена структура самого Верховного Суду дає змогу виокремити в його складі місце Великої Палати. Актуальність теми зумовлена недослідженістю даною проблеми.

Велика Палата Верховного Суду стане тим структурним елементом, який буде:

- вирішувати важливі питання розмежування предметної юрисдикції;
- приймати рішення про необхідність відступити від попередньої судової практики;
- вирішити правову проблему для забезпечення розвитку права;
- формування єдиної правозастосовної практики;
- переглядати справи у зв'язку з встановленням міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні цієї справи судом.

Останнім часом багато дискусій щодо питання можливості обрання меншої кількості суддів до Великої Палати ВС. Постає питання тлумачення певних положень Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Відповідно до ч. 1 ст. 45 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Велика Палата Верховного Суду є постійно діючим колегіальним органом Верховного Суду, до складу якого входить двадцять один суддя Верховного Суду (зараз Палата нараховує 17 суддів, включаючи Голову ВС) [3].

Згідно статті 45 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», судді Верховного Суду обираються до Великої Палати зборами суддів відповідних касаційних судів з числа суддів таких касаційних судів.

Кожен касаційний суд у складі Верховного Суду обирає по п'ять суддів до Великої Палати Верховного Суду. До складу Великої Палати Верховного Суду також входить Голова Верховного Суду за посадою.

Обрання зборами суддів меншої кількості, ніж 21 суддя до Великої Палати Верховного Суду порушує питання чи є такий суд судом «встановленим законом».

Суддя Верховного Суду, обраний до Великої Палати, здійснює повноваження судді Великої Палати Верховного Суду протягом трьох років (крім Голови Верховного Суду), але не більше двох строків поспіль.

Суддя Верховного Суду, обраний до Великої Палати, а також Голова Верховного Суду не здійснюють правосуддя у відповідному касаційному суді.

Суддя Верховного Суду, обраний до Великої Палати, не може бути обраний на будь-які адміністративні посади, окрім посади Секретаря Великої Палати Верховного Суду.[1]

Велика Палата Верховного Суду у визначених законом випадках здійснює перегляд судових рішень у касаційному порядку з метою забезпечення однакового застосування судами норм права, переглядає рішення Вищої Ради Правосуддя, ухвалених за результатами розгляду скарги на рішення її Дисциплінарної палати, переглядає рішення за нововиявленими обставинами за заявами, поданими до Верховного Суду України та не розглянутими до 15.12.2017 [2]. Також діє як суд апеляційної інстанції у справах, розглянутих Верховним Судом як судом першої інстанції. Ще одним повноваження є аналіз судової статистики та вивчення судової практики та здійснює узагальнення судової практики.

Отже, Велика Палата займає особливе місце у формуванні та функціонуванні Верховного Суду. Це — той орган, який повинен забезпечувати однакове застосування норм права усіма судами. Але в той же час Велика Палата ВС не є найвищим органом у системі судоустрою України, жодним особливим судом або вищим касаційним судом у відношенні до інших.

Список використаних джерел

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2.06.2016 року // Відомості Верховної Ради України від 2016 р., № 31, стор. 7, стаття 545
2. Як працює Велика Палата Верховного Суду. Інфографіка / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://ua.censor.net.ua/photo_news/3049121/yak_pratsuyue_velyka_palata_verhovnogo_sudu_infografika.
3. Організація судових та правоохоронних органів: навч. посіб. У 2 ч. / Л.М. Москвич, І.В. Назаров, О.О. Овсяннікова та ін.; за ред. Л.М. Москвич.-Х.: Право, 2016. — Ч. I. — 564 с.

Ключові слова: судоустрій України, Верховний суд, Велика палата, правосуддя.

Науковий керівник: старший викладач Нестерчук Л. П.